

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXV. (19)

No. (Štev.) 10

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

10. marca 1966

Avstrijsko ljudstvo odklonilo rdečo ljudsko fronto

V Avstriji so imeli v nedeljo 6. marca splošne volitve. Sedme v povojnem času. V vseh osemnajstih letih sta si pri njih zlasti merili moči Avstrijska ljudska stranka (OeVP) in socialistična (SPOe). Nobena od teh dveh pri prejšnjih ljudskih glasovanjih ni dobila absolutne večine, ampak samo relativno. Obe stranki sta zato bili navezani na sodelovanje v koalicijski vladi. Značilno za vse avstrijske volitve po letu 1945 je dejstvo, da je pri državnozbornih volitvah vedno zmagala z relativno večino Avstrijska ljudska stranka, pri predsedniških volitvah so se pa vedno uveljavili socialistični kandidati. Tudi sedanji avstrijski državni predsednik je socialist.

Pri nedeljskih poslaniških volitvah je avstrijsko ljudstvo krščansko demokratski stranki izpričalo svoje zaupanje v toliški meri, da je stranka s 85 poslanci v parlamentu, ki ima 165 sedežev, dobila absolutno večino, kar ji daje možnost, da bo svoj delovni program mogla še bolj uveljaviti tudi v koalicijski vladi.

Do predčasne razpisa volitev v Avstriji je prišlo iz več razlogov. Glavni so ti, da so socialisti v zadnjem času povzročali krščanskim demokratom vedno večje težave v vladi zlasti pri reševanju gospodarskih problemov. Do velikih naspotij je prišlo predvsem pri sestavljanju zveznih proračunov. Socialisti so iz propagandnih razlogov predvidevali velike kredite, za katere ni bilo nobenega pokritja. Tako so morali potem ustavljati javna dela, ukinjati vlake ip. Delo vlade je bilo ohromljeno v toliški meri, da je bil krščansko-demokratski kancler dr. Klaus prisiljen lansko jesen odstopiti. Socialisti so tako načrtno povzročili notranjepolitično krizo, ker so se hoteli polastiti tudi položaja predsednika zvezne vlade. Imeti so hoteli v svojih rokah oba najvažnejša položaja v državi: predsednika države in predsednika zvezne vlade.

Za volitve je postavilo kandidatne liste 7 političnih skupin. Po vsej državi so imeli kandidatne liste samo Avstrijska ljudska stranka (OeVP), socialisti (SPOe), avstrijska svobodna stranka (FPÖ) in demokratska napredna stranka Franca Olaha, bivšega socialističnega notranjega ministra, ki je bil lani zaradi očitkov zlorabljanja sindikalnih skladov izključen iz stranke. Komunistična stranka je pozvala svoje pristajše, naj volijo socialistične kandidate, razen v samem mestu Dunaj, kjer so moskovsko orientirani komunisti postavili svojo listo, pekinško usmerjeni komunisti so pa isto storili v dunajskem volilnem okrožju. Pri poslaniških volitvah so tudi prvič nastopili Koberjevi liberalci.

Socialisti so bili prepričani, da bodo v koalicijski vladi dosegli svoj politični cilj: absolutno zmago nad krščanskimi demokrati, kar bi imelo za posledico, da bi jim odvzeli položaj predsednika zvezne vlade. Rezultati volitev iz leta 1962 so tej koaliciji dajali večino 50.000 glasov. Spričo nevarnosti, ki je zagrozila Avstriji ob pojavi socialistično-komunistične ljudske fronte, so avstrijski krščanski demokratje zelo povečali volilno aktivnost. Njeni kandidati in funkcionarji so z lepaki, tiskano in govorno besedo opozarjali volivce na nevarnost, ki lahko pride nad državo, če bi pri volitvah ljudska fronta zmagala. Sam kancler dr. Klaus je zadnji dan pred volitvami govoril narodu po radiju in televiziji ter poudarjal važnost ljudske odločitve. Volivne upravičence — teh je bilo 4.884.433 — je rotil naj dobro premislijo svojo odločitev ter naj glasujejo tako, da se jim pozneje ne bo treba kesati.

Pri takem političnem položaju v Avstriji so se krščansko demokratski Slovenci na Koroškem dne 27. januarja t. l. odločili, da bodo glasovali za kandidate Avstrijske ljudske stranke, levičarsko usmerjeni Slovenci so pa svoje glasove tudi pri teh volitvah zagotovili socialistom.

Rezultat nedeljskih volitev v Avstriji je pokazal, da je ljudstvo pripravljeno, da njegove koristi najbolj varuje Avstrijska ljudska stranka. Zato

OKREPITEV AMERIŠKE VOJSKE V VIETNAMU

Po dolgih in mučnih razpravah v ameriškem senatnem zunanjepolitičnem odboru o umestnosti ali neumestnosti ameriškega vojaškega posega v Vietnam, sta senat in poslanska zbornica z ogromno večino potrdila pravilnost sedanje ameriške politike do jugovzhodne Azije in odobrila nadaljnih 4800 milijonov dolarjev za pospešitev protikomunističnih operacij na tistem delu sveta.

V senatu je v Johnsonov prid glasovalo 92 senatorjev, proti 2, v poslanski zbornici pa je bilo razmerje 392 proti 4.

Tako sta predsednik senatnega zunanjepolitičnega odbora senator Fulbright in njegov sopotnik senator Morse doživela hud poraz v svojih prizadevanjih za organiziranje kongresne opozicije proti vladni protikomunistični politiki v Aziji.

Johnson je v izjavi, ki jo je dal po glasovanju v kongresu, znova ponudil Hanoju mir in istočasno predlagal, naj se vojskovanje v Južnem Vietnamu ustavi tako dolgo, da bo južnovietnamsko prebivalstvo na mirnih, svobodnih volitvah moglo izkazati svojo voljo, kakšen režim hoče. ZDA se bodo pokoravale izidu volitev in takoj nato priskočile tako Južnemu kakor Severnemu Vietnamu z gmotnimi in finančnimi sredstvi na pomoč za obnovo obeh delov države. „Borimo se za načelo, da bo moglo prebivalstvo Južnega Vietnama svobodno izbrati svojo pot, svobodno slehernega pritiska, terorja in strahu. To je, kar hočemo za Južni Vietnam. To je, kar hoče južnovietnamsko prebivalstvo,“ je poudaril Johnson.

Ameriški obrambni minister McNamara pa je objavil, da se bodo ameriške vojaške sile v Vietnamu zvišale za

nadaljnih 20.000 mož na 235.000, če pa bo treba, pa še naprej do 350.000 mož. „Kljub taki množici vojaštva v Vietnamu lahko izpolnimo svoje obveznosti kjer koli na svetu,“ je poudaril McNamara.

Republikanski kongresniki so pozvali Johnsona, naj ukori demokratske opozicionalce, zlasti Fulbrighta in Morseja, kajti „ameriški narod postaja zmeden, komunistični napadajci postajajo zadovoljni, morala naših čet v Vietnamu pa lahko pade,“ če kongres ne bo enoten v zunanji politiki.

Fulbright kljub porazom v obeh zbornicah v svoji opoziciji proti vladni zunanji politiki odn. v svojem popuščajem nastrojenju do komunistov ni odnehal in je objavil, da namerava začeti v senatnem zunanjepolitičnem odboru debato o rdeči Kitajski. Fulbright trdi, da obstaja nevarnost vojne z rdečo Kitajsko in da je to nevarnost mogoče zmanjšati, „če se bomo potrudili, da bomo rdečo Kitajsko bolj razumeli, prav tako njene voditelje.“

Zunanji minister Dean Rusk pa je na televiziji zatrdil, da se bo nevarnost vojne z rdečo Kitajsko povečala v slučaju, če bodo ZDA zapustile Južni Vietnam. „Če bosta Peking in Moskva ugotovila, da naše obljube ne pomenijo nič, tedaj bomo stali pred nevarnostjo, mnogo večjo od današnje. Peking in Moskva bosta napravili na podlagi našega pomanjkanja volje svoje načrte, ki nas bodo povedli naravnost v vojno z obema državama.“

Rusk je ob koncu svojega govora še dodal: „Če bodo ZDA uspele v Vietnamu, se bo sto majhnih držav po vsem svetu oddahnilo.“

Vojaška vlada v Ghani se utrjuje

Medtem, ko je v Ghani obdržala oblast vojska pod vodstvom generala Ankraha ter je takoj začela uvajati odprebivalstva težko pričakovane gospodarske in socialne reforme, je odstavljeni predsednik marksist Nkrumah s posebnim sovjetskim letalom odpotoval iz Pekinga v Moskvo.

Na moskovskem letališču ga je pričakal sovjetski zunanji minister Gromiko ter z njim ostal dobre pol ure v razgovoru. Pozneje je Nkrumah imel še konferenco z drugimi sovjetskimi veljaki, ki so mu predložili načrt, po katerem naj bi se znova polastil oblasti v Ghani. Nkrumah je načrt takoj odobril, ker gre njemu in njegovim sovjetskim gospodarjem za to, da bi Ghano znova sprevrgli v marksistično deželo ter s sovjetskim letalom, ki mu ga je sovjetska vlada znova dala na razpolago, odletel iz Moskve v Afriko.

Sovjetsko letalo je pristalo v Aceri, prestolnici sosednje Gvineje, kjer predsednikuje marksistični predsednik Sekou Touré. Ta je Nkrumaha sprejel z vsemi predsedniškimi častmi, kakor da bi bil še vedno na čelu Ghane. Touréjev zunanji minister in delegat na Vseafriški konferenci v Addis Abebi v Abesiniji na je istočasno naznanil, da je Sekou Touré odstopil in dal predsedniško mesto v Gvineji pravkar prišle-

mu ljudstvu veselo olajšavo spričo odstranitve nevarnosti, pred katero je bila postavljena republika. K tej zmagi sta odločilno pripomogli dve okolnosti: Avstrijsko ljudstvo je izpričalo, da odklanja socialistično-komunistično ljudsko fronto, ker ima vsak dan pred očmi razliko med demokratsko obliko vladavine in totalitarističnimi režimi v takojmenovanih socialističnih vladah pri avstrijskih sosedih na vzhodu in jugu. Na drugi strani pa je zadal hud udarec socialistični stranki Franca Olaha, ki ji je s svojimi kandidati odvzel razmeroma visok odstotek volivcev.

Po volitvah bo imela Avstrija skoro gotovo zopet koalicijsko vlado krščanskih demokratov in socialistov. Slednji so že izjavili, da so v taki vladi pripravljene sodelovati.

Pričakovati je, da bo nova avstrijska zvezna vlada kanclerja dr. Jožefa Klause značaj pravično oceniti delež, ki so ga k zmagi avstrijskih krščanskih demokratov doprinesli tudi krščansko-demokratski Slovenci na Koroškem.

mu Nkrumahu, tako, da bo lahko Nkrumah predsednik istočasno dveh držav: Ghane in Gvineje.

V vseh prestolnicah svobodnega sveta in celo v nekaterih za železno zaveso, so se ljudje spogledali. Res je, da sovjetski mogotci zbijajo marsikatero šale s svojimi koristnimi budali, toda, ta s Tourejem in Nkrumahom je bila prehuda: poslušnost Kremlju bi bila sicer brezmejna, vendar nihče ni mogel misliti, da bi bili, čeprav so zmožni vsega, kremeljski veljaki tako predzri in bi tvegali tako osmešenje, kakor je prvi hip, po izjavah Nkrumahovega delegata v Addis Abebi kazalo. Zato so pohiteli, zahtevali v Aceri pravilno pojasnitev položaja ter je moral nato Nkrumahov delegat na novi tiskovni konferenci zadevo popravljati, da je izgledala takole:

Touré je sprejel Nkrumaha za svojega „sopredsednika“, na podlagi dogovora med obema državama o uniji iz leta 1959, ki pa je nista nikdar izpejlali. Kot „sopredsednik“ Gvineje bo Nkrumah sodeloval vse dekrate za Gvinejo, Touré pa seveda še vedno prednjači na predsedniškem stolu Nkrumahu.

Ta razlaga je odgovarjala sovjetskemu načrtu o vrnitvi Nkrumaha v Afriko. Ta je takoj nato po radiju v

mu ljudstvu veselo olajšavo spričo odstranitve nevarnosti, pred katero je bila postavljena republika. K tej zmagi sta odločilno pripomogli dve okolnosti: Avstrijsko ljudstvo je izpričalo, da odklanja socialistično-komunistično ljudsko fronto, ker ima vsak dan pred očmi razliko med demokratsko obliko vladavine in totalitarističnimi režimi v takojmenovanih socialističnih vladah pri avstrijskih sosedih na vzhodu in jugu. Na drugi strani pa je zadal hud udarec socialistični stranki Franca Olaha, ki ji je s svojimi kandidati odvzel razmeroma visok odstotek volivcev.

Po volitvah bo imela Avstrija skoro gotovo zopet koalicijsko vlado krščanskih demokratov in socialistov. Slednji so že izjavili, da so v taki vladi pripravljene sodelovati.

Pričakovati je, da bo nova avstrijska zvezna vlada kanclerja dr. Jožefa Klause značaj pravično oceniti delež, ki so ga k zmagi avstrijskih krščanskih demokratov doprinesli tudi krščansko-demokratski Slovenci na Koroškem.

Accri napadel novi ghanski režim in napovedal, da se bo zmagoslavno vrnil v Ghano. Vsekakor gre sovjetom za to, da bi Nkrumah začel, če bo le mogoče, državljansko vojno v Ghani.

Novi predsednik general Ankrah je iz Ghane zapodil večino sovjetskega in kitajskega komunističnega osebja, ki ga je Nkrumah plačeval za urjenje svoje milice in za komunikacijo države. Prav

tako je prepovedal vsem sovjetskim letalom letanje nad Ghano ali pristajanje na katerem koli ghanskem letališču, ker je Moskva dali Nkrumahu na razpolago letalo iz Pekinga v Moskvo in iz Moskve v Accro.

Večina zahodnih velesil in drugih svobodnih držav je že priznala novi nekomunistični režim generala Ankraha v Ghani.

Sukarno preganja protikomunistično dijaštvo

Indonezijski levičarski diktator predsednik Sukarno se še vedno krčevito drži za predsedniški stol ter se doslej ni hotel vdati zahtevam protikomunističnega dijaštva in nekaterih vojaških osebnosti, ki zahtevajo odstavev — dijaštvo celo obešenje — podpredsednika Subandrije, katerega obtožujejo, da je sodeloval pri lanskim ponesrečeni oktobrski komunistični vstaji.

Sukarno je skušal udariti po protikomunističnem dijaštvu s tem, da je dal razpustiti njihovo organizacijo KAMI ter nato zapreti tudi jakartsko univerzo. Dijaštvo se je na univerzi zasidralo in jo spreminjalo v trdnjavo, tako da je Sukarno poslal svoje policijske oddelke, ki so univerzo zasledili. Zanimivo je, da

nikjer na svetu komunisti sedaj ne protestirajo proti kršenju imunitete, ker pač gre za protikomunistično dijaštvo.

Odstavljeni protikomunistični minister za obrambo se je skrivil v podzemlje in menijo, da pripravlja revolucijo proti Sukarnu. Nekatera poročila so zadnje dni vedela povedati, da se je na skrivaj vrnil v Jakarto.

Mnogi opazovalci pa so mnenja, da je Nasution zamudil lepo priliko za udar proti Sukarnu prav tiste dni, ko je protikomunistično dijaštvo uprizorilo množične demonstracije proti vladi. Prav tako so začela iz Indonezije prihajati poročila, da se komunistični pristaji Sukarna znova mrzlično oborožujejo z orožjem, ki jim ga pošilja Peking.

I Z T E D N A V T E D E N

V Uruguaju je v zadnjem letu predsedniške dobe sedanje državne uprave prevzel predsedstvo vladnega kolegialnega sveta Alberto Heber. V nastopnem govoru je ostro posvaril Moskvo in Peking, naj se nikar več ne vmešavata v uruguajske notranje zadeve, ker tega uruguajska vlada ne bo več trpela. Kot znano je ravno sedanji predsednik vladnega sveta Heber nedavno zahteval prekinitev diplomatskih zvez s Sovjetsko zvezo.

Notranje ministrstvo na Kubi je objavilo, da so na Kubi odkrili novo zaroto proti komunističnemu diktatorju v tej deželi Fidelu Castru. Zaprli so dva častnika bivše osvobodilne vojske in še pet oseb. Listi v Havani poročajo, da so zarotniki „že priznali“, da so nameravali umoriti Castra ter da so bili v ameriški vohunski službi.

V Gvatemali so imeli v nedeljo predsedniške volitve. Kandidati so bili polkovnik Juan de Dios Aguilar (vladni demokratska ustavna stranka), biv. vseuč. prof. Julio Cesar Mendez (revolucionarna levičarska stranka) in polkovnik Miguel Angel Ponciano (gibanje za narodno osvoboditev). Ker nobeden ni dobil predpisane večine bo novega predsednika moral izvoliti kongres.

V New Yorku pristaniški delavci niso hoteli prejšnjo soboto natovarjati blaga in potniške prtljage na francosko ladjo France kot protest, ker francoske ladje prevažajo blago v Sev. Vietnam.

Francoski zunanji minister Maurice Couve de Murville bo maja meseca obiskal Bolgarijo in Romunijo, junija meseca bo pa spremljal francoskega predsednika de Gaulle na obisk v Moskvo.

Britanski konservativci so objavili svoj volilni program. Napovedujejo, da bodo po napakah, ki jih delajo laboristi zboljšali gospodarski in socialni položaj v državi, omogočili, da bo industrija lahko polno obratovala ter zaustavili inflacijo v državi. V zunanji politiki so za izpolnjevanje vseh britanskih obvez za ohranitev miru in demokracije v svetu ter za takojšnje direktne razgovore z rodezijskim predsednikom Ianom Smithom, ki je kot znano enostransko proglasil neodvisnost Rodezije. Konservativci zagovarjajo tudi vstop Anglije v Skupni evropski trg.

Vatikan je objavil v posebni knjigi 124 pism papeža Pija XII. nemškemu škofom med drugo svetovno vojno. Pismo so bila napisana v času od l. 1939 do 1944. V njih je papež Pij XII. pozival nemške škofo, da morajo še povečati svoje človekoljubne napore in ne smejo opustiti nikdar pomoči od nacizma preganjanim in zatiranim žrtvam. Četudi ne pripadajo katoliški veri. Objavljena pisma so nov odgovor Vatikanu na Hochhutovo dramo Vikar, v kateri papež Piju XII. očita, da se ni zadosti zavzel za preganjane jude.

Francija na zasedanju takojmenovnega Pariškega kluba, ki ga sestavljajo

ZDA, Zahodna Nemčija, Belgija, Kanada, Francija, Vel. Britanija, Italija, Japonska, Holandija in Švedska, zahteva, naj bi se države znova povrnile na zračno podlago za kritje svojih valut in naj bi se opustila dolar in funt šterling kot trdni svetovni valuti.

Poljski nadškof Žiga Chromanski je kot tajnik škofovskih konferenc poslal v imenu poljskih škofov predsedniku države Josefu Cyrankiewiczu protestno pismo, ker poljska komunistična vlada ne dovoli, da bi primas poljske kardinal Štefan Wyszyński mogel odpotovati v Rim, da bi se udeležil slavnosti, ki bodo v Vatikanu 13. junija v proslavo 1000-letnice, odkar so Poljaki prevzeli katoliško vero. V pismu Chromanski odločno zavrača napade poljske vlade tako na kardinala Wyszyńskiego, kakor na ostale poljske škofo ter očitke, da bi s tem, da so nemške kat. škofo povabile na slavnosti, ki bodo ob tisočletnici obstoja kat. Poljske v Varšavi in Čestohovi, izdali koristi komunistične države. Predsednik države Cyrankiewicz je na prejeeto protestno pismo takoj odgovoril z novim napadom na poljske kat. škofo, češ, da „ne Wyszyński in ne ostali poljski škofje ne bodo dosegli, da bi Wyszyński dobil potni list za potovanje v Vatikan, dokler ne bodo opustili svoje izdajalske akcije proti poljskemu narodu.“

V Belgiji krščansko demokratski pravak Paul Willem Segers ni mogel sestaviti nove vlade. Kralj Baldojn je zatem naprosil samega predsednika kršč. demokratske stranke Paula Vandena Boeynats-a, naj skuša s socialisti rešiti sedanjo belgijsko politično krizo.

V Moskvi je umrla znana ruska pesnica Ula Akmatova. Dočakala je starost 76 let. Bila je ugledna pesnica že ob izbruhu komunistične revolucije v Petrogradu. Njenega moža protirevolucionarja so komunisti ustrelili leta 1920, od tedaj neprej je za javnost morala umolkovati. Ko je bila stiska med II. svetovno vojno največja, so komunisti začeli objavljati njene rodoljubne pesmi. Po Stalinovi smrti je bila „rehabilitirana“, toda svojih pesmi tudi tedaj ni smela objavljati.

„Osservatore Romano“ je v posebni številki objavil zgodovinsko in statistično dokumentacijo II. vatikanskega zbornice. Iz objavljenih finančnih podatkov je razvidno, da so stroški II. vatikanskega koncila znašali okrog 7 in pol milijona dolarjev. Samo ureditev prostorov v baziliki sv. Petra, kjer so bila zasedanja koncilskih očetov, je stala 392 milijonov lir, za potne stroške škofom iz raznih delov sveta je Vatikan prispeval 1.325 milijonov lir in h kritju stroškov, ki so jih imeli med svojim bivanjem v Rimu pa 1.500 milijonov lir.

Komunistična Kitajska je obvestila Moskvo, da se bodo 23. kongresa sovjetske komunistične partije 29. marca udeležili tudi zastopniki kitajskega komunizma.

„Prekratko je naše življenje, da bi smelo biti majhno!“

(Iz govora pisatelja Karla Mauserja v Clevelandu)

Pisatelj Karel Mauser je imel 6. februarja v Clevelandu predavanje o slovenski izseljenski stvarnosti.

V uvodnem delu je navajal, da so se tako predavanja, ki so jih imeli v Clevelandu že lani, izkazala „naravnost za naša zdoksnj knjupnosti odlašali za iskrenim odkrivanjem preteklosti“ in je bilo „v nas vse premalo resnega izpraševanja vesti in vse premalo načrtnega zgrajevanja samega sebe“. Dalje ugotavlja napake pri presoji preteklosti, ko nekateri v njej vidijo samo dobro, drugi pa samo slabo, same napake. Mauser tu ugotavlja, „da v svojem sreju vendar čisto dobro vemo, da na svetu ni popolnega človeškega dejanja, da je v vsakem primešan kanec naše sebičnosti, našega pričakovanja, da nam bo dobro povrnjeno z dobrim, zraven vsega pa še pozabljamo na delež naše nepopolnosti, ker smo pač ljudje ter da bomo ostali taki vse do svoje smrtne ure.

Tudi v našem javnem življenju ni drugače. Tudi v tem smo bili, smo danes in bomo v prihodnosti ljudje. Vodniki narodov ostanejo ljudje, odborniki po organizacijah ostanejo ljudje, kulturni delavci ostanejo ljudje, državniki in politiki ostanejo ljudje. To se pravi: povsod so bile, so in bodo napake, ker so te pač naš človeški delež, ker nihče od nas ni prerok, marveč vsak izmed nas ugiba o prihodnosti; iz takšnih in drugačnih slučajev sklepa na tak in tak konec in na tak uspeh. Nespametno je tedaj govoriti: če bi takrat naredil take, pa bi stvar imela tak konec. Morda bi ga v resnici imela. Toda v človeškem javnem življenju še vedno velja tisti naš preprosti ljudski rek: Ko bi bil vedež, bi ne bil revež. Gledati iz sedanjosti v preteklost, je kaj lahko; gledati iz sedanjosti v prihodnost, je pa opravilo, ki ga človek more opraviti samo po človeško, se pravi, z dobro voljo, vendar pa z napakami, pomanjkljivostmi in nerodnostmi, ki so človeški delež.

Kdo bi utegnil torej reči: potem pa pustimo preteklost na miru; pokopljimo jo in glejmo samo v prihodnost! To se sicer lepo sliši; v naši skupnosti bi bilo morda celo manj vrenja, če bi se po tem ravnali, vendar pa takšen zaključek hrani v sebi neko nasprotje: Če pokopljemo mrtvo in ne veš, za kaj je umrlo, kako se boš potem v prihodnosti varoval nove, podobne smrti. Prihodnost mora poznati sovražnike, ki ji strežejo po življenju, da ne ponovi preteklosti! Naredila bo sicer nove napake, ne bo pa ponavljala starih. Boljša bo torej; bolj zdrava bo, ker bo imejala nekaj napak manj.

V nadaljnjem izvajanju govori o „iskanju krivcev“ za komunizem, za vrnjene protikomunistične borbe in druge nesreče ter pravi, „da nam je v naravi iskati krivca in ga najti v tistem, ki nam ni ljub“. Zatem pa nadaljuje:

„Iskati skupnega krivca, iskati ga tudi v nas samih, tega nismo zmožni. Lovili smo se in se še bomo. kakor kaže, na stavih, ki smo jih in ki jih bomo začelnjali: Če bi ne bilo takrat, če bi takrat, če bi tisti človek. Pa niti ne vemo, če bi res tako prišlo, če bi tisto ne bilo in če bi ono ne bilo.

Ni še dolgo tega, kar sem bral besede mehiškega upornika Emilia Zapata. Ta čistokrvni Indijanec je l. 1910 pričel revolucijo proti vladni Porfiria Díaz in je hotel dobiti zemlje za revne kmete. Leta 1919 je bil zavratno umorjen. Nasprotniki so ga imenovali bandita, za revne kmete je bil kot rešenik. Med zadnjimi besedami, ki jih je izrekel, so bile te: Lepše in častnejše je za moža stoje umreti kakor na koljenih živeti.

To so čudovito lepe besede in tako pomembne, da rešijo polovico naših uganj. Vse, kar se je nekoč v naši domovini upiralo Nemcem, Italijanom in Madžarom, so bili ljudje, ki niso hoteli živeti na koljenih. Tedaj so namreč komunisti bili, ki so v to nagovarjali. Vsi tisti, ki so se pozneje upirali komunizmu, so bili prav iste volje: ne živeti na koljenih samo zato, da bi živeli. Vsi, ki so zapustili domovino so odšli v prostovoljno pregnanstvo, so odšli tedaj zavoljo tega. Vsi tisti, ki so ostali doma in romali po zaporih, so to raje vzeli nase kakor da bi živeli na koljenih. In tisti, ki so bili vrnjeni, so umrli raje stoje, kakor da bi kleče živeli.

Upor proti krivici ima med mnogimi postavkami prvo postavko: smrt. Vsak je to vedel. Ima pa upor proti krivici tudi še drugo: zavest, da si želel dobro doseči. Posrečen upor doseže dobro, neposrečen prinese tisto, kar smo

v iskreni želji, doseči dobro, vzeli v zakup. Ni uporov in ne vojske brez rizika, brez tveganosti.

V iskanju krivcev ta moment čisto pozabljamo in vendar je najbolj osnovan. Hočemo zmanjševati vrednost žrtev naših mrtvih s tem, da so bili zapeljani, napak poučeni, da se ni nič storilo. Bili so vsaj po večini kakor preprosti Indijanec Emiliano Zapata: Niso hoteli živeti na koljenih. Niso šli v boj proti zlu, ker jih je nekdo s silo v boj pognal, šli so vanj, ker so čutili, da pod komunizmom ni življenja razen z zaprtimi ustmi in na koljenih kleče.

Še vedno protikomunistično borbo gledamo z očmi pripetimi samo na puško in na število mrtvih na tej in na oni strani. Še vedno se ponavlja stara zgodba, ki nam je vsem nekam v krvi: generali pobirajo medalje, vojak pa zmaguje. Še danes ne moremo doumeti, da je zmaga v borbi zmaga neke ideje, lahko tudi slabe. Mislimo na fašizem, nacizem in zlasti komunizem. Zmaga je namreč v tem, da ideja zna prevzeti množice tako daleč, da so zanjo pripravljene umreti. Zlasti pri nacizmu in fašizmu smo videli fanatične zglede. Če je bilo namreč naše bojevanje proti ideji samo vojaško, potem smo danes v emigraciji opleli in mislim, da je zalelost v to smer eden glavnih vzrokov za spore. Idejno šibkost v emigraciji skušamo reševati z velikimi in „čudovitimi“ odkritji.

Iščimo krivce!

V miru in komodnosti človek naredi največ napak. Za idejno šibkost namreč ni nadomestila. Zavoljo nje pritkammo naši borbi v preteklosti še posebne sekundarne pomene, ki jih takrat ni bilo, vzdevamo posameznim osebnostim attribute, ki niso resnični. Naše sedanje mišljenje, naše želje, mogoče in nemogoče ambicije, postavljamo v preteklost, kakor da so tam resnično bile. Če tako podaljšujemo preteklost v sedanjost in ji skušamo celo dati odraz sedanjosti, izkrivljamo dejstva iz preteklosti. Dejstva v preteklosti moramo gledati kot dejstva v preteklosti in jih kot taka, brez začimb sedanjosti, dati v predale, kamor spadajo. Popravkov ni mogoče delati, delati moramo samo zaključke, ki pa morajo biti, če hočemo, da bomo v zgodovini veljali, dosledni, trezni, brez strupenosti in zapisani z željo, da bodo dobo pravično sodili, tudi če v tem ali onem v našo škodo. Zgodovine ne naročilo ne trajajo dolgo.

Težko je v emigraciji ustvariti kaj stalnega in močnega, če ideja, ki jo je polnija prva leta, postane kalna. Če namreč delo, ki ga opravljamo, ni zgrajeno na ideji, če iz nje ne izvira, potem vsako naše delo ostane samo zunanje opravilo. Zgubi dušo in v njo vpliva množico. Z veliko propagando in v pitjem moremo sicer vsako delo predstaviti za veliko, toda osebno sem prepričan, da je res nekaj vredno samo tisto delo, ki v nas pusti občutje: prišjo nam je iz duše.

Tega dela je zdaj v emigraciji premalo in zato na vseh koncih naglo nazadovanje in upadanje. Prišli smo v čas, v katerem mrtvi volja, v katerem ideali izgubljajo svoj blesk — v dobo, v katero pride vsaka emigracija. Nastajajo spremembe med nami. Nekateri sprememb nečjo priznati, nekateri jih vidijo in priznajo, pa so zagrenjeni, ker ne morejo ničesar storiti, nekateri pa jih hvalijo, tudi če so slabe, češ: Staro je treba pozabiti, siti smo tega večnega ponavljanja in obnavljanja starega.

Vsi vemo, da je naš delež pozabljenosti, toda pozabljenost je dvojno. Prvo je nehoteno in ga prinese čas, drugo pa je hoteno in ga navadno povzročijo zveze, ki jih imajo vsi ljudje. Z nehotenim pozabljenjem preidemo trpljenja, smrti sorodnikov in prijateljev. V to pozabljenost se ne silimo, prihaja počasi in ga mirno lahko krstimo za vdanost.

Nekaj drugega pa je hoteno pozabljenost, ki v tem času vdira v našo emigracijo. Dokler smo bili po taboriških v Avstriji, Italiji in Nemčiji je naša emigracija imela enoten izraz, bili smo vsi eno v trpljenju, po razočaranju in po šibkem upanju, da se bo drugo leto vse preloščilo. Z razhodom iz taborišč pa se je mnogo spremenilo. Če naj porabim nove izraze v slovenskem jeziku, je z razhodom nastala dvojna emigracija: zamejska in zdomska. Zamejska, ki je ostala tesno blizu domovine in zdomska, ki se je raztekla čez oceane. Takoj prva leta ni bilo velikih razlik med eno in drugo. Z leti pa so se razlike pokazale in se kažejo čedalje bolj.

Zamejska emigracija je takorekoč dan za dnem gledala domov in od onstran so pričeli prihajati svirači, ki so znali ubrati prave strune. Domotožje zamejske emigracije je bilo hušje od našega, zakaj v naravi nam je, da bolj hrepenim po tistem, kar upamo doseči, kakor po tem, kar se nam zdi nedosegljivo. Za nas, ki smo bili daleč od nje, je bila že misel na velike stroške mrzel slap.

Iz zamejske emigracije se je odtrgal prvi in šel in drugi in tretji. Dokler je hodil samo preprost človek, škoda ni bila velika. Preprost človek je hotel videti samo svoje ljudi. Ko je začela odhajati inteligenca pa se je začelo novo razdobje. Iz majhne brvi v začetku, so pričeli rasti mostovi. Pričeli so vstajati glasovi, zakaj emigracija ne neha z napadi na režim doma, zakaj bi se ne iskalo kulturnih stikov, počemu sploh se pogrevati stare zgodbe? Drug čas je, še papež je dal kolajno nekemu jugoslovanskemu diplomatu, še Cerkev išče neke znosne odnose do komunističnih režimov. Mi pa z glavo skoz zid.

To mišljenje je pričelo vdirati tudi v literaturo, ki vedno postane prva revolucionarna. Tako se je začel razkroj slovenske katoliške skupnosti l. 1936 z nastopom pesnika Kocbeka ob španski revoluciji in tako se čez 30 let ob istem imenu pričena nova razklanost, ki je trenutno najbolj vidna v novih kulturnih težnjah v zamejski emigraciji pa vdira od tam tudi med nas. Gotovo je nevarno znamenje, če se komu ne zdi prav, da smo imeli Jani Velikonjevo nagrado. Ime pisatelja Velikonje, ki so ga rdeči ustrelili, naj bi se ne vlekl na dan, ker nekaterim vzbujajo slabe občutke. Pri ubitem pesniku Hribovšku bi ne bilo treba poudarjati, da je bil domobranec. Take in podobne glose, ki so prišle iz vrst naše emigracije, so gotovo znak, da se je v emigraciji zagrizlo hoteno pozabljenost, da bi nekateri radi položili mostove preko pokritega in zakopanega trpljenja v preteklosti in odprli med nami neko novo pot, ki naj bi bila za moža visoko ograjena z zidom, čez katerega bi ne videli umazanega, krivičnega in zatirajškega, kar v domovini še vedno živi. Če so pesnika Kocbeka doma odrezali, pa ga istočasno puščajo, da onstran meje prodaja svojo filozofijo, je gotovo nekaj narobe. Še bolj narobe pa mora biti z ljudmi, ki mislijo, da bo preko mostov, ki jih nekateri gradijo, prihajalo k nam čisto kulturno bogastvo. Blago namreč, ki bi ga mi pošiljali preko tega mostu v domovino, bo stokrat preštetano, kar naj bi mi sprejeli, naj bi se niti ne odvoljo, temveč samo prodajalo. Ta želja po gradnji mostov, ki je posebno živa v Trstu in Rimu in zelo dosledna v glasilu dr. Besednjaka, nas mora strezniti. Ne bo nas pokopala trenutna razdvojenost, ki jo sicer bridko občutimo, pa je po eni strani dvignilo marsikoga, ki je do danes le bedel ali celo že spal. Če nas bo kaj pokopalo, bo hoteno pozabljenost, ki prinaša med nas krhanje nekaj trdnega idejnega stališča, prinaša beg od preteklosti in resignacijo.

Da ideja polaganja mostov med nami sploh žanje kak uspeh, je več razlogov. Prvi je gotovo tih obup, da se skoraj nič od tega, kar smo pričakovali in želeli, ni uresničilo. Drugi je domotožje. Staramo se in s starostjo domotožje raste. Tretji razlog pa je: Marsikaj bi lahko dosegli, če bi se razgovarjali in iskali zveze. Če geslo postaja čedalje bolj zapeljivo in se nekajkrat meša in opira na spremembe v Cerkv, ki jih nekateri tolmajoči po svoje. Časopisi so na dolgo in široko pisali, kako je papež Janez XXIII. sprejel urednika moskovske Pravde, kako se Pavel VI. trudi za sporazume z madžarsko vlado, kako daleč je že konordat z Jugoslavijo — skoraj nikjer ali pa z nekaj besedami pa pove, kaj je rekel papež Pavel VI. o komunizmu in o načelnem stališču do njega. Podarjanje ene strani pa mezanje ob deistvih druge, je povzročilo že marsikako nejasnost.

Med nami samimi protikomunistična dejavnost trpi zavoljo nedoslednosti in zavoljo napačne razlage, kaj protikomunistična borba sploh je. V zadnjem času postaja omejena na izjave pravih in nepravih vojaških strokovnjakov, tako, da je vrednost idejne borbe proti komunizmu prišla že v staro šaro. Pogrevajo se samo še stare vojaške zgodbe in delajo veliki načrti za bodočnost, za sedanost, v kateri pa živimo, nimamo smisla, razen za prepire. Ničesar ni mogoče napraviti skupno, po pametni in trezni presoji in mnogo sklepov se naredi samo zavoljo tega, da bi prehiteli nasprotnika. Jasno,

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Poplave vedno večje

Poplave se iz mest in krajev provinc Misiones, Chaco in Formosa širijo ob reki Parana in njenih pritokih na področja provinc Santa Fe, Corrientes, Entre Ríos in že tudi v provinco Buenos Aires. Medtem, ko reki Paraguay in Parana v severnih provincah za spoznanje že upadata, v južnem delu toka reka Parana nevarno narašča. Razlito vodovje podira mostove, ruši ceste in povzroča ogromno škodo. Vojska in civilne oblasti so noč in dan na delu ter rešujejo ljudi v krajih, ki jih ogrožajo poplave. Med ogroženimi kraji in Buenos Airesom je vzpostavljen kar letalski most. Letala, zlasti helikopteri, prihajajo in odhajajo v ogrožena mesta. Prinašajo hrano, obleko, živila, zdravila, sanitetno osebje, ki cepi ljudi proti nalezljivim boleznim in zlasti v tistih krajih, kjer so ugotovili primere tropične malarije, izdajajo potrebna zdravila navodila, ki se jih morajo ljudje strogo držati.

Za pomoč od poplav prizadetim krajam in ljudem je v teku dobrodelna akcija narodne solidarnosti. Civilne, vojaške, dobrodelne, gospodarske, zdravstvene, cerkvene in druge ustanove zbirajo za prizadeto prebivalstvo živila, obleke, obutev, denar. Pomoč za ljudi, ki so v poplavljenih krajih izgubili vse, prihaja tudi o zunaj. Zlasti iz ameriških držav in tu se znova potrjuje ameriška solidarnost. Med drugim je poslal pomoč iz Čila čilski predsednik dr. Frei, iz ZDA so prišla in še naprej prihajajo zdravila in drugo blago, ameriški poslanik v Argentini je izročil akciji na-

rodne solidarnosti znesek 25.000 dolarjev, vladi pa ponudil tudi na razpolago helikoptere z ameriškega ledolomilca Eastwind, ki je trenutno na obisku v buenosaireski luki. Papež Pavel VI. je za poplavljenca daroval 10.000 dolarjev, vlada pa je objavila odredbo, po kateri bodo vsi državni uslužbenci darovali enodnevno plačo za poplavljenca.

Skodo, ki jo je doslej povzročila poplava, še ni mogoče ugotoviti, ker so vsa poplavna področja še vedno pod vodo. Gotovo je samo to, da bo šla v milijarde in milijarde. Saj je samo v severnih provincah voda zalija nad 100 tisoč glav goveje živine ter uničila vse poljske prideleke.

Ostale novice

Predsednik dr. Illia je v nedeljo, 6. marca, v mestu Cruz del Eje prisostvoval slavnosti ob položitvi temeljnega kamna za zgraditev jezera Pichanas, ki bo omogočil namakanje 7.000 hektarjev zemljišča.

V Buenos Airesu je bilo prejšnji teden izvoljeno novo vodstvo vladne ljudske radikalne stranke. Za predsednika je bil znova izvoljen dr. Ricardo Balbin. Novoizvoljeno vodstvo ljudskih radikalov je objavilo politično izjavo, v kateri zlasti poudarja, da bo nadaljevalo z sedanjo politično linijo in da bo vzdrževalo vse tiste politične koncepte, ki se uveljavljajo v argentinskem javnem življenju in ki utrjujejo demokratiški sistem v državi.

V provinci Jujuy je novi peronistični guverner odpustil vse uradništvo, ki je bilo nastavljeno v dobi komisarske uprave. Prizadetih je nad 2000 uslužbenec.

Jadransko morje je tudi slovensko

Slovenci smo vedno živeli s Hrvti v dobrih sosedskih odnosih. Ozemeljskih zahtev drug proti drugemu nimamo. Večina hrvatskih demokratiških časopisov piše o Slovencih in njihovih političnih delavcih dostojno in priznava Slovincem pravico, da vodijo lastno slovensko politiko, ki se včasih sklada, včasih pa tudi ne s hrvatsko politiko.

Med take hrvatske časopise, ki o Slovencih večinoma ugodno pišejo, spada tudi „Danica“, ki jo izdajajo hrvatski frančiškani v Chicagu. Zelo pa nas je iznenadil v tem listu neki odstavek uvodnika v letošnji prvi številki, ki ga je napisal Karlo Ilinič. Uvodnik govori o novi hrvatski politiki, ki naj ne bo samo kontinentalna, ampak v prvi vrsti jadranska. Pri tem se pisec obregne ob beograjsko vlado, ki velike vsote „hrvatskega denarja“ porablja za zgraditev pristanišča Bara in za železnico iz Beograda v Bar. Dalje člankarja močno vznemirja razvoj srbske mornarice. V tej zvezi pa piše tole: „U isto doba favorizira se i slovenska Splošna plovidba. I ona će uskoro biti veća i modernija od hrvatske. Srbi i komunisti pretvaraju naš Jadransko srpskoslovensko more, a mi šutimo!?!“

Čudimo se takemu pisanju hrvatskega časopisa. Kajti daleč od resnice je to, da bi jugoslovanski komunistični režim, pri katerem so prav tako udeleženi poleg Srbov tudi Hrvti in Slovenci, favoriziral slovensko obalo in slovenske paroplovne družbe. Znano je, da se je morala slovenska Splošna plovidba boriti z največjimi težavami, da je sploh mogla začeti z delom. Pri tem delu je ni oviral samo Beograd, ampak tudi Reka in Zagreb. Ko je Splošna plovidba s slovenskim denarjem kupila in pre-

uredila nekaj starih ladij v potniške ladje in začela voziti na progi Koper—Zdržene države Severne Amerike, je morala na zahteva hrvatske Jugoplovidbe iz Reke opustiti do dobričkanosno zvezo in prevzeti manj rentabilna potovanja v Južno Ameriko.

Ilinič trdi, da se pristanišče v Baru in proga iz Beograda v Bar gradi s hrvatskim denarjem. Toda ali se ne gradi tudi s slovenskim denarjem? Slovenci dajejo relativno največji del dohodkov v zvezno blagajno in iz te blagajne se gradijo ceste, železnice, tovarne, javna poslopja itd. v Macedoniji, Črni gori, Bosni in Hercegovini in še kje drugod.

Zakaj pa ne pove g. Ilinič, da se gradi z zveznim — torej tudi s slovenskim — denarjem hrvatsko pristanišče v Pločah in železniška proga do njega? Kratke železniške proge v Koper pa beograjska vlada noče zgraditi iz zveznih proračunov. Dobro informirani krogi pravijo, da so prav Hrvti tisti, ki graditev te prepotrebne proge preprečujejo.

Najhušja pa je seveda trditev, da Srbi in komunisti spreminjajo Jadransko srbsko-slovensko morje. Slovenci imamo že nad tisoč let svoj del jadranske obale, kakor imajo svojega Hrvti, Italijani, Grki. Mi ne trdimo, da je Jadransko morje naš, ampak pravimo, da je tudi naš. Niso ga nam dali ne Srbi in še manj komunisti (nasprotno so nam komunisti zapravili velik del slovenske obale).

Zato bi bilo bolj pametno in bolj v interesu dobrih sosedskih odnosov, da bi Hrvti opustili tako neresnična in tendenziozno napisana poročila.

Sm R

da so taki sklepi včasih naravnost otročji in največkrat na papir zapisane besede. Napisane zato, da so bile pač napisane.

Če ne bo to, kar želimo zgraditi, raslo iz sedanjosti, če problemov, ki jih imamo, ne bomo znali z dobro voljo rešiti v sedanjosti, potem bomo v bodočnost prinesli samo razklanost in bo mo v bodočnosti na istem kakor smo danes. Bodočnost, ki je zdaj pred nami, bo nekoč sedanost za vse, ki bodo tedaj živeli in vanjo hoditi in priti moramo samo z ravnanjem krivega, da bomo vsaj za začetek imeli nekaj ravnine na kateri bomo lahko trdno stali skupaj.

Veliki angleški državnik Benjamin Disraeli je med mnogimi besedami zapisal tudi te-le: Mnogokrat smo razočarani in vznemirjeni zavoljo majhnih stvari, ki bi jih morali odriniti in pozabiti. Nekdo se je izkazal nevhvaležnega, nekdo, ki smo ga imeli za prijatelja, je slabo govoril o nas, zavrnjeno nam je bilo priznanje za delo, ki smo ga dobro opravili. Čutimo se razočarani in potrte. Počemu? Na tej zemlji živimo

nekaj desetletij, pa upravljamo čas, ki ga ni mogoče nadomestiti, z žalovanjem nad stvarmi, ki jih bomo skoraj pozabili mi in vsak drugi. Posvetimo svoje življenje dejanjem, ki so res vredna, dajmo prostora velikim mislim in velikim občutjem. Prekratko je namreč naše življenje, da bi smelo biti majhno! Zelo lepe besede so to. Ne samo naše osebno življenje, tudi življenje tako majhne emigracije kakor je naša, je kratko. Nekaj desetletij našega osebnega življenja, ki ga položimo v rod, v katerem živimo, ni dolgo. Ob najboljših močeh in z najboljšo voljo ne moremo veliko narediti. Če pa niti tega ni, če ni niti dobre in iskrene volje, ne resničnega poskušanja, če vlagamo v svoj rod samo svoje nerganje in svoj oportunistem, kaj naj sploh še čakamo od življenja v bodočnosti?

Zaključil pa je svoja tehtna izvajanja z ugotovitvijo in pozivom: „Prekratko je naše življenje, da bi smelo biti majhno. Trudimo se vsi po svojih močeh, da bi bilo večje, kakor je, lepše, kakor je in skupnejše, kakor je!

Novice iz Slovenije

Uprava slovenskega narodnega gledališča v Mariboru je priredila nedavno tiskovno konferenco, na kateri so predstavniki krajevnega tiska zvedeli za težke finančne in organizacijske probleme tega gledališča. Umetniško in tehnično osebje v gledališču ima namreč 30 do 40% nižje dohodke, kot so v drugih gledališčih. Jasno da finančne težave močno vplivajo na zasedbo vlog. Na tiskovni konferenci so govorili tudi o težavah pri delu v tej kulturni ustanovi, ker so notranji prostori že zastareli.

Težave ima tudi osrednje Slovensko narodno gledališče v Ljubljani, ki združuje opero in dramo ter gledališke krojačnice in delavnice. Po sedanjem prakticanju, da naj se vsaka ustanova vzdržuje sama, grozi nevarnost, da bo Slovensko narodno gledališče razpadlo v svoje sestavne dele, t. j. v opero in dramo.

V mariborski stolnici so imeli v nedeljo med osmino za cerkveno zedinjenje vzhodno liturgijo. Opravila sta jo jezuitski pater Ivan Koren ter dr. Stanjko Janežič, oba iz mariborske škofije.

„AKADEMSKA DISERTACIJA“

je po zatrjevanju g. dr. Miha Kreka dr. Podstenarjeva razprava o krivičnem postopanju krškega škofijskega ordinariata s Slovenci na Koroskem v Zborniku Svobodne Slovenije za leto 1966.

V prikazu Zbornikove vsebine v Ameriški domovini, o poglavju v katerem je objavljena dr. Podstenarjeva razprava, g. dr. Krek pravi dobesedno:

Senzacijo bo vzbudilo naslednje poglavje: Boj slovenske manjšine v krški škofiji na Koroskem (Avstrija) za verski pouk v slovensčini. Senzacionalno je to delo po resnosti in teži vsebine in po obsežnosti, skrbnosti in dovršenosti oblike. Vsa 49 strani obseguje razprava je kot akademska disertacija o neverjetni zaslepljenosti in nekrščanski brezobzirnosti škofijskega ordinariata v Celovcu proti slovenskim vernikom škofije. Že vsled teže obdolžitve in dejaktnosti radi visokega obtožbenca je vsaka trditve podprta z nespornimi dokazi in viri. Tako je razprava dala podobo razvoja odnosov naše narodne manjšine do škofijske oblasti in prihaja do poraznih zaključkov za škofijski urad. Peti del ima enostaven naslov: „Stališče krškega ordinariata je zmotno.“ Piscec obljublja, da bo razpravo nadaljeval še v Zborniku za leto 1967. (Dr. Podstenar — verjetno psevdonom.)

SLOVENCIV ARGENTINI

BUENOS AIRES

Slovesen začetek slovenske pouka

V nedeljo, 6. t. m., je bil letošnji uradni začetek slovenskih šolskih tečajev v Buenos Airesu in okolici, združen s sv. mašo in nastopom učencev in učenek iz San Martina.

Prireditelj je bila v dvorani Slovenske hiše, ki je bila povsem zasedena z otroci in starši, ob napovedani uri (16.) je imel č. g. direktor msgr. Anton Orehar šolsko sv. mašo ter je v pridigi poudarjal, da je dobra volja tista, ki predvsem pomaga tako otrokom, kakor

Novi uspehi slovensko-argentinske odprave na kontinentalnem ledu

O njih nam g. dr. Vojko Arko v pismu z dne 27. februarja sporoča naslednje:

Včeraj je padel v Bariloče Jure Skvarča.

Rezultat slovensko-argentinske odprave na kontinentalni led na področju Lago Argentino je naslednji:

Najprej se je napotila odprava v področje vrhov Pico Norte in Moyano. Prvi cilj je bil Pico Norte, ki pa se je izkazal nepristopen, vsaj od jugovzhodne strani, odkoder so fantje poskušali plezati. Omenjeni vrh je tudi z druge strani jako težak. Pri ogledovanju poglavitnega cilja je Jure Skvarča preplezal dokaj zahtevni vrh Mesa Chico in s tem osvojil prvi vrh odpravi.

Po razgledovanju v področju Pica in na nasvet estancierja Mastersa je odprava (Peter Skvarča, Jure Skvarča in Guzzi Mengelle) odšla v zaliv Onelli. Od tam je po ledeniku Onelli nastopala na kontinentalni led. Prevoz z estancije Cristina (last družine Masters) v zaliv Onelli se je izvršil 1. februarja 1966.

Na kontinentalnem ledu so planinci preplezali šest vrhov. Od teh so trije označeni na Lliboutry-jevih zemljevidih kot Cerro Bertrand (3170 m) Cerro Agassiz (2940 m) in Cerro Bolado. Tri-

škof dr. Maksimilijan Držičnik je v pridigi orisal zgodovino liturgije sv. Janeza Zlatoustega. Omenjal je tudi škofa Slomska ter ga prikazoval kot enega največjih delavcev za edinstvo med Vzhodom in Zahodom. Škof dr. Držičnik je ob koncu vernikom podelil tudi blagoslov z orientalskim križem.

V zveznem izvršnem svetu so nedavno razpravljali o potrebi boljše obožitve miličnikov. Predlog so utemeljevali z dejstvom, da je bilo v letu 1964 in v devetih mesecih leta 1965 izvršenih na miličnike več kot 1500 napadov, od teh jih je bilo 15 s strelnim orožjem. En miličnik je bil ubit, nad 300 jih je pa bilo huje ranjenih.

Umrli so. V Ljubljani: Ivanka Peterca, vdova po izdelovalcu avtokaroserij, Alojzij Finec, vrtar, Jožica Potočnik, vdova, Jože Tisovec, upok., ing. Lojze Kerin, Matko Velikanja, upok., Jože Kolarič, Stanko Žargaj, Anton Svetličič, upok., Marija Kovacič, Stefan Žigon, Marija Stresen roj. Černe, pos. Helena Melihen roj. Šunta, Jože Kinclj, upok., Anton Rojko, upok., Lojze Kompare, Mara Sivc roj. Havlicek, Albina Zajec roj. Ropič, Tone Štajdohar, direktor podjetja Elektro-Ljubljana, Francka Tramte roj. Tomanič, Robert Cigler, Cecilija Počkaj, Janez Pogačar, upok., Ivan Bukovnik, kapetan 1. razreda v p., Janez Pogačar, Janez Goršič, ključavničarski mojster in Rihard Orel, šolski nadzornik v p. in skladatelj v Kopru, Alojzija Dežman v Družmirju pri Šoštanju, Ludvik Kuhar v Boh. Bistrici, Marija Lipold roj. Poliška v Celju, Antonija Ribnikar v Seničnem, Alojzija Končina roj. Škofic v Litiji, Frančiška Triplat, vdova po žup. v Litiji, Alojz Hudoklin v Slatini, Peter Dolenc v Brežicah, Terezija Bedene v Grosupljem, Ivan Grabnar, gostilničar v Radohovi vasi, dr. Anton Čeče, zdravnik v p. v Laškem, Justina Volavšek, upok. v Kranju, Peter Prašnikar v Kobiljevem, Franjo Novak v Vnanjih Goricah, Filip Kolenc, gradbeni inženir v Izoli, Franc Šefer, elektrostrojnik v Lescah, Franc Ravnik na Jesenicah, Vladimir Kastelic v Kozjem, Pavle Kosenina v Devici Mariji v Polju, Franc Klemenčič, inventurist v Novem mestu, Jakob Jež, upok. v Loki pri Zid. mostu, Ivan Kolar v Hraštniku, Anton Mavec v Golem, Rozalija Gorkič roj. Černe v Vrtojbi, Jože Cerkevnik, žel. upok. v Lazah, Jože Pirc, lesni manipulirant v Borovnici, Anton Breznik, upok. v Lučah ob Savinji in Julijana Breje, biv. gost. in trgov. v Hotovljah.

učiteljem in starešem uspešno začeli, izpeljati in dokončati šolsko leto. To velja tudi za letošnje šolsko leto, ki smo ga sedaj začeli.

Po sv. maši je občinstvo z zanimanjem in zadovoljstvom poslušalo instrumentalno pevski nastop sanmartinskih slovenskih otrok. Voditeljica taničnjega slovenskega šolskega tečaja dr. Gregorija Rožmana gdč. Katica Kovač je začela slavnost s slovensko narodno himno Naprej, zastava slave, ki jo je stoji odpela vsa dvorana. Nato je predstavila sanmartinski otroški orkester in pevski zbor s kratko zgodovino

po dvorani po vsaki odigrani skladbi in odpeti pesmi teh zahteva publike, da naj pevovodja podaljša program še vsaj z eno pesmijo, sta zadosten dokaz, da se mlada orkester in pevski zbor izredno uspešno razvijata in postajata dovršena v svojih izvajanjih, za kar je treba dati največje priznanje dirigentu in pevovodji g. Pavšerju, učiteljskim močem in seveda tudi sanmartinskim staršem, ko vztrajno pošiljajo svoje otroke na vaje.

Družinska sreča. V Rosariju se je rodil v družini Marijana Jeriha in njegove žene ge. Ivica roj. Vidmar, sinček, ki je pri krstu dobil ime Marijan Anton. Otroka je krstil 28. februarja g. msgr. Anton Orehar, botra sta pa bila Stanko Jeriha — namestnik Ivan Vidmar in gdč. Minka Vidmar. Srečni družini naše čestitke.

Duhovniška sprememba. G. Franc Reberšček, ki je doslej deloval v dušnem pastirstvu v Marijini baziliki v Lujanu, je prestavljen v slovensko vikarijo v Slovensko vas.

† Tomaz Grom. Dne 6. februarja t. l. je v 87. letu starosti umrl g. Tomaz Grom, posestnik na Stari Vrhnik. Zadnje zemsko bivališče je dobil na domačem farnem pokopališču. V Argentini žalujeta za njim hčerka Valentina por. Oblak ter sin France, v Angliji hčerka Elizabeta por. Pleničar, v Čekoslovaški hčerka Hana por. Cencinger, v domovini pa njegova žena Frančiška ter hčerke: Cilka, Mici por. Slabe in Francka por. Grom z družinama ter Hema por. dr. Bernik. Vsem izrekamo sožalje, rajnemu pa želimo večni mir.

LANUS

G. Tone Škulj novi župnik pri sv. Jožefu Pompejskem

Za naslednika pok. msgra. Janeza Hladnika, prvega župnika v župniji sv. Jožefa Pompejskega v Lanusu, je bil imenovan g. Tone Škulj, dosedaj župnik v župniji Marije de las Flores v Moronu. Tako je Hladnikov naslednik Slovenec, kar je izrecno želel škof škofije Lomas de Zamora msgr. Aleksander Shell.

Mati Terezija Hanželič — 90-letnica



V Rimu je 19. februarja praznovala 90-letnico svoje življenja č. mati Terezija Hanželič, dolgoletna rhovna predstojnica kongregacije slov. šolskih sester.

Jubilantka se je rodila 19. februarja leta 1876 v vasi Hardek pri Ormožu, kjer je bil njen oče ugleden veleposestnik in župan. Ljudsko šolo je obiskovala v domačem kraju, učiteljice pa pri šolskih sestrah v Mariboru. Po maturi se je odločila za samostansko življenje. Za sprejem je prosila rhovno predstojnico kongregacije šolskih sester v Mariboru. Redovno obleko je sprejela 15. avgusta 1899.

Po noviciatu je bila nastavljena kot učiteljica v zavodu šolskih sester v Tomaju, a je bila že po nekaj tednih predstavljena v Marijanišče v Ljubljani. Na ta zavod je bilo nato vezanih 28 let nje nega vsestranskega udejstvovanja, zlasti še po izvolitvi dotedanje marijaniške predstojnice s. Ridoine Purgaj za rhovno predstojnico kongregacije in po imenovanju naše jubilantke za sestrosko predstojnico v Marijanišču. Ta veliki vzgojni deški zavod je vodila v težkih okolnostih med prvo svetovno vojno, ko je en del zasedla avstrijska voj-

njunega nastanka in pojasnila, da orkester trenutno sestavlja 33 otrok. Od vsega začetka je vanj vložil svoj trud in ga še vedno izredno uspešno vodi g. Boris Pavšer.

Orkester tvorijo violine, flavte, melode in ksilofoni ter je nastopil s sedmimi točkami: štirimi poljudnimi skladbami, dvema klasičnima in eno slovensko operetno arijo. Zvrstile so se: Dolenje Gorenjca vabi, Barčica po morju plava, Tam, kjer teče bistra Zila in Ko ptičica sem pevala; dalje: Čajkovskega skladba V cerkvi in Roberta Schumana Koral ter končno Vodopisčeva: arija iz operete Kovačev študent.

Sledil je nastop treh melodik z venčkom narodnih, nato pa štirih melodik s: Škrjanček poje in Kje so tiste stezice.

Pevski zbor je nato zadonel po dvorani s tremi pesmimi: Ko dan se zaznava, Nazaj v planinski raj in Zabe. Navdušeno občinstvo je zahtevalo še vsaj eno pesem ter se je g. Pavšer odločil za: V hribih se dela dan.

Dolgotrajen aplavz, ki je zašumel po dvorani po vsaki odigrani skladbi in odpeti pesmi teh zahteva publike, da naj pevovodja podaljša program še vsaj z eno pesmijo, sta zadosten dokaz, da se mlada orkester in pevski zbor izredno uspešno razvijata in postajata dovršena v svojih izvajanjih, za kar je treba dati največje priznanje dirigentu in pevovodji g. Pavšerju, učiteljskim močem in seveda tudi sanmartinskim staršem, ko vztrajno pošiljajo svoje otroke na vaje.

Družinska sreča. V Rosariju se je rodil v družini Marijana Jeriha in njegove žene ge. Ivica roj. Vidmar, sinček, ki je pri krstu dobil ime Marijan Anton. Otroka je krstil 28. februarja g. msgr. Anton Orehar, botra sta pa bila Stanko Jeriha — namestnik Ivan Vidmar in gdč. Minka Vidmar. Srečni družini naše čestitke.

Duhovniška sprememba. G. Franc Reberšček, ki je doslej deloval v dušnem pastirstvu v Marijini baziliki v Lujanu, je prestavljen v slovensko vikarijo v Slovensko vas.

† Tomaz Grom. Dne 6. februarja t. l. je v 87. letu starosti umrl g. Tomaz Grom, posestnik na Stari Vrhnik. Zadnje zemsko bivališče je dobil na domačem farnem pokopališču. V Argentini žalujeta za njim hčerka Valentina por. Oblak ter sin France, v Angliji hčerka Elizabeta por. Pleničar, v Čekoslovaški hčerka Hana por. Cencinger, v domovini pa njegova žena Frančiška ter hčerke: Cilka, Mici por. Slabe in Francka por. Grom z družinama ter Hema por. dr. Bernik. Vsem izrekamo sožalje, rajnemu pa želimo večni mir.

LANUS

G. Tone Škulj novi župnik pri sv. Jožefu Pompejskem

Za naslednika pok. msgra. Janeza Hladnika, prvega župnika v župniji sv. Jožefa Pompejskega v Lanusu, je bil imenovan g. Tone Škulj, dosedaj župnik v župniji Marije de las Flores v Moronu. Tako je Hladnikov naslednik Slovenec, kar je izrecno želel škof škofije Lomas de Zamora msgr. Aleksander Shell.

ska za bolnišnico, in nato vse do leta 1928. Tega leta ji je pa vodstvo kongregacije zaupalo novo važno nalogo: ustanovitev in vodstvo novega sestrskega zavoda v Zemunu pri Beogradu. Zavod je bil namenjen dekliški mladini. S. Hanželič je tu pokazala vse svoje organizatorne sposobnosti, ko je z materialno pomočjo dr. Korošca odprla nov zavod z otroškim vrtem, enoletno meščansko gospodinjsko šolo ter internatom za srednje in visokošolske. Zavod je užival tak sloves, da so vanj pošiljale svoje hčerke celo ugledne srbske pravoslavne družine iz notranjosti Srbije.

Sestrska hiša v Zemunu pa ni bil samo zavod za dekliško mladino, ampak tudi topel slovenski dom za beograjske Slovence. V to hišo so radi prihajali na obisk slovenski uradniki iz posameznih ministrstev in slovenske družine. Dr. Korošec je bil v sestrski hiši reden gost. Sestram je ob nedeljah in praznikih navadno tudi maševal, kakor tudi ob sestrskih hišnih praznikih. Vsa leta je bil velik dobrotnik zavoda, kakor tudi poznejših sestrskih hiš v Beogradu samem in v Pančevu.

Ko se je leta 1935 v Mariboru sestal rhovni kapitelj kongregacije šolskih sester je s. Terezija Hanželič med sestrami uživala tako velik ugled, da je bila soglasno izvoljena za rhovno predstojnico kongregacije.

Rhovni položaj v kongregaciji ji je naložil nova in še težja bremena. Č. m. Terezija se jih ni branila in je na novih

Novi župnik v župniji sv. Jožefa Pompejskega je prevzel faro v soboto, 5. marca, ob 17.30 popoldne. V cerkvi je škof msgr. Schell prebral dekret o njegovem imenovanju za župnika te župnije, nakar je g. župnik Tone Škulj podal izpoved vere. Sledila je pridiga škofa msgra. Schella. V govoru je zelo pohvalil delavnost pokojnega župnika te župnije msgra. Janeza Hladnika. Izrazil je veselje, da je to župnijo sedaj prevzel prav g. Tone Škulj. V naslednjih izvajanjih je škof prikazal vernikom naloge in delo župnika v župniji.

G. Tone Škulj je nato pristopil k oltarju in imel prvo mašo v svoji novi župni cerkvi. V pridigi je vernike naprošal, naj bi gradili božje kraljestvo v svojih dušah z molitvijo in prejetjem svetih zakramentov.

Po cerkvenem opravilu je bil v čast novemu župniku sprejem v cerkveni dvorani. Tu je g. Tonetu Škulju izrekel pozdrav in čestitke v imenu župnijske K/A inženir, ki je vodil dela za zgraditev župnijskega kolegija. Nato je govoril župnik Tone Škulj ter se zahvalil za topel sprejem ki so mu ga pripravili farani. Njegova izvajanja so župljani sprejeli z odobravanjem.

Od slovenskih duhovnikov sta bila pri slavnosti navzoča g. direktor msgr. Anton Orehar in Rev. Franc Reberšček iz slovenske vikarije v Slovenski vasi ter črnogorski kat. duhovnik msgr. Marko Kovačič.

G. Tone Škulj je doslej v Argentini deloval v dušnem pastirstvu v mestu Remedios de Escalada, zatem pa v Moronu. Najprej kot kaplan v stolnici, nato pa kot župnik — pionir v novi župniji Virgen de las Flores.

Na novem dušnopastirskem položaju mu želimo obilo božjega blagoslova in veliko uspehov.

SLOVENSKA VAS

Občni zbor odseka SFZ Jože Mehle je bil dne 26. februarja. Udeležilo se ga je 24 članov. Poročila odbornikov, katerim je potekla poslovna doba, so bila odobrena. Predsednik je v svojem poročilu zlasti naglašal, da bi pri odseku morali sodelovati vsi člani. Razrešnica je bila odobrena.

Pri volitvah je bila soglasno sprejeta lista, ki jo je pripravil odbor. Nov odbor sestavljajo: predsednik Ciril Jan, podpredsednik in referent za naraščaj Jože Gerkman, tajnik Miha Barle, blagajnik Jože Rome, gospodar Bogo Rozina, športni referent Tine Barle, kulturni referent Stane Mehle in delegat pri zvezi Franci Sušnik. Član nadzornega odbora so Janez Barle, Viktor Burja in Jože Černak, volivci na obč. zboru zveze pa Ciril Jan, Miha Barle, Slavko Devjak, Jože Gerkman in Jože Rome.

Sledila je duhovna misel duhovnega vodje odseka. V njej je opozoril na znake, ki kažejo, da imajo nekateri namen vsejati razdor med naše vrste. Naš odgovor pa naj jim bo še večja povezava in bolj prijateljsko razmerje med člani.

Vsak teden ena

POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL...

*Polje, kdo bo tebe ljubil,
ko bom jaz na vojsko šal.*

*Ljubil žar me bo spomladi,
ki nad mano bo sijal.*

*Jaz pa bom pomlad naprosil,
naj gre mimo tvojih trat.*

*Jaz pa vetru bom naročil,
naj ponese ti pozdrav.*

področjih razvijala še večjo delavnost. Saj je kongregacija v 21 letih, ko jo je vodila č. m. Terezija Hanželič, zadobila največji razmah. Doživela pa tudi najtežje preizkušnje in nesreče. Ob prevzemu vodstva kongregacije je imela pod sabo 6 cvetočih provinc. V njih je do leta 1941 ustanovila 31 novih sestrskih postojank. Glavna njena delavnost je bila usmerjena na jug. Tako so nastale nove sestrske postojanke v Varesu, v Beogradu, Pančevu, Paraćinu, Nišu in Zaječarju.

Ob nacističnem napadu na Jugoslavijo so nacisti materno hišo v Mariboru zasedli, sestre pa razpodeli na vse strani. Tako je tudi č. m. Terezija Hanželič prišla kot begunka v Marijanišče v Ljubljano, kjer je pomagala sestram-begunkam, kolikor je mogla. Tedaj je sprevidela, da bo kongregacija morala dobiti novo središče. Že tedaj je mislila na Rim, kamor je odšla že junija 1941 skupno s provincialko tomajske province s. Urbano Gorup. Bili sta sprejeti pri papežu Piju XII., ki je dovolil, da se vodstvo kongregacije prenese v Rim. Ob koncu junija 1941 se ji je že posrečilo kupiti hišo v ulici Via dei Colli 10. Pri tem so ji pomagali ted. kardinal protektor Pellegrinetti, pok. p. Anton Prešeren, generalni asistent za Slovence pri jezuitih ter p. dr. Dominik Mandić, generalni ekonom frančiškanov.

Organizacija nove matere hiše v Rimu je bila seveda združena s težavami. Toda č. m. Terezija z ostalimi sestrami jih je premagala s pomočjo novih dobrotnikov v Rimu, med katerimi je kongregacijo zlasti podprla baronica de Rossi, s podaritvijo starinske hiše v ulici Consulta. Tako so slovenske sestre v Rimu dobile vstalen vir dohodkov z najemninami od podarjene hiše.

Po končani vojni so slovenske sestre v Rimu na čelu s č. m. Terezijo Hanželič pomagale lajšati gorje in trpljenje slovenskim protikomunističnim beguncem. Vedno so rađe pomagale kolikor so največ mogle.

Ko je pa č. m. Terezija Hanželič utrdila položaj slovenskih sester v Rimu, je odšla na obisk v razne sestrske prekomorske province. Ker kot begunka ni imela potnega lista, je papež Pij XII. naročil državnemu tajnistvu, da so ji izstavili vatikanski diplomatski potni list. Tako je ponovno obiskala sestrske province v ZDA in Argentini, prav tako pa v Kairu in Aleksandriji v Egiptu.

Neprestano težko ter naporno delo ji je seveda z leti izžrlo telesne moči. Zato je že leta 1941, ko je potekala njena 6-letna doba, hotela odločiti rhovno predstojništvo, pa zaradi vojne rhovnega kapitlja ni bilo mogoče sklicati. Po prihodu v Rim je zadevo predložila v odločitev sv. kongregaciji za redovnike, ki ji je pa rhovno predstojništvo podaljšala še za naslednja tri leta. Ker pa tudi po preteku te dobe še ni bilo mogoče sklicati rhovnega kapitlja, ji je omenjena kongregacija predstojniško dobo podaljšala za nedoločeno dobo.

Leta 1954 se je č. m. Tereziji Hanželič posrečilo kupiti hišo v Via Farnesina. Po preureditvi in popravilu jo je določila za sedež rhovnega kapitlja in za bodočo generalno hišo. Dve leti pozneje je bil v njej sklican tudi rhovni kapitelj, ki je izvolil za naslednico č. m. Terezije Hanželič sedanjo sestrosko predstojnico.

Č. m. Terezija Hanželič se je zatem umaknila v sestrosko hišo na Via dei Colli 10, kjer še vedno z velikim zanimanjem spremlja ne samo delo slovenskih sestrskih postojank po svetu, ampak tudi življenje in delo slovenskih demokratičnih izseljencev.

K 90-letnemu življenjskemu jubileju č. m. Tereziji iskreno čestita tudi Svobodna Slovenija. Iskreno se ji zahvaljuje za vse bogastvo in veličino njene opravljene dela za Boga in za slovenski narod, zlasti za slovensko dekliško mladino, ter ji želi, da bi ji Bog naklonil zlasti zdravja, da bi dočakala še stoletnico.

SLOVENCI PO SVETU

ZDRUŽENE AMERISKE DRŽAVE

Velik prijatelj Slovencev v ZDA slovaški duhovnik Andrew A. Andrew je bil poleg še drugih treh duhovnikov clevelandske škofije imenovan za monsignorja. V duhovnika je bil posvečen leta 1929. Njegovo prvo in edino kaplansko mesto je bilo na slovenski župniji sv. Vida v Clevelandu, kjer se je naučil tudi slovenščine, ki mu je prav prišla na poznejših župnijskih mestih, na katerih je imel med svojimi župljani tudi Slovence. Rev. Andrew je bil pred letom imenovan za župnika v fari Naše Gospe v Wickliffu, nato pa za dekana v Painesville.

Organizacija inženirjev v okraju Cuyahoga je izbrala slovenskega rojaka Louisa Draslerja za „inženirja leta“. Ing. Drasler je v Ameriki znan kot graditelj avtomobilskih veceest, od leta 1958 pa do preteklega meseca je pa bil direktor servisov na mestni upravi v Clevelandu. Ing. Drasler je doma iz Borovnice, kjer je bil rojen leta 1899. S starši je še kot otrok odšel v ZDA, pa se z njimi vrnil v domovino in v Ljubljani na Poljanah obiskoval 5 razredov gimnazije, leta 1916 je pred vstopom ZDA v prvo svetovno vojno odšel s starši znova v ZDA ter se z njimi naselil v Clevelandu. Tu je študiral gradbeno tehniko in diplomiral na Case Institute of Technology kot prvi Slovenec leta 1922. Nato se je posvetil svoji stroki ter ima velike zasluge za gradnjo avto-

CORDOBA

Pečarič Jože — šestdesetletnik



Dne 10. marca t. l. je slavil v Córdoba 60-letnico naš sorojak g. Pečarič Jože.

Naš slavljencec je doma iz Drašičev pri Metliki, v veseli Beli krajini.

Pred drugo svetovno vojno je spretno gospodaril na svoji kmetiji. Kolikor mu je pa čas dopuščal, se je pečal s sodarstvom, ter sosedom popravljaj posodje za dobro kapljico vinskih trt, katera je bila dobro poznana po vsej Sloveniji. Zadovoljno in srečno je živel v krogu svoje družine. Politično je pripadal SLS in se je udeležil velikega Slovenskega tabora v Belokrajini kot godbenik ob obisku voditelja Slovencev pok. dr. Korošca.

Ko so komunisti začeli rovariti med slovenskim ljudstvom med drugo svetovno vojno, se je tudi on pridružil vrstam legionarjev, ter branil domovino pred napadalci. Ker komunistom ni

Goriška in Primorska

Priznanje slovenskim čipkaricam. V Gorici že dolgo let deluje čipkarska šola, ki jo obiskujejo tudi slovenska dekleta. Šola je poslala izdelke svojih učenk na razstavo v Milan. Razstave so se udeležile tudi šole iz ostalih delov Italije ter Belgija in Francija. Posebno razsodišče je nagradilo najboljša dela in so prejela prve tri nagrade učence goriške čipkarske šole in sicer prvo Maria Lucci, drugo in tretjo pa Slovenki Franka Žgavec in Nevena Bric. Franka Žgavec je lani končala šolo pri uršulinkah, Bričeva pa obiskuje zadnji letnik slovenskega učiteljskega v Gorici, obe pa se udeležujeta v slovenskih pevskih zborih.

Borba za pomoč razlaščenecem zaradi graditve naftovoda je težka. Konec januarja je Odbor za pomoč razlaščenecem vložil priziv na Državni svet proti tržaškemu prefektu ter naftovodni družbi SIOT. 23. decembra je namreč tržaški prefekt začel s postopkom za razlastitev zemlje slovenskih kmetov v občini Dolina pri Trstu. Tamkajšnji komunistični slovenski župan Dušan Lovriha je hotel kar po svoje ukreniti in ni hotel podvzeti nobenih korakov proti družbi, ki bo gradila naftovod iz Trsta v Avstrijo. Ker so v glavnem prizadeti samo slovenski kmetje, je Slovenska skupnost iz Trsta ustanovila poseben Odbor za zaščito razlaščenecem, ki jim nudi vso juridično pomoč. Tako je Odbor dostavil priziv tudi notranjemu ministru in ministru za trgovino in obrt, ki je pristojen za reševanje ugovorov na prefekta v pogledu načina in obrisa gradnje petrolejskih naprav.

Poleg tega je Odbor vložil tudi tož-

mobilskih veceest zlasti v Srednje-zahodnem delu Amerike. Od leta 1939 do 1942 je bil pri Works Progress Administration ter je pod njegovim vodstvom v raznih delih države delalo okoli 90.000 ljudi. Užival je sloves ne samo kot izvrsten inženir, ampak tudi kot upravnik, zato so ga razne družbe hotele jobiti v Washington, ing. Drasler pa je raje ostal v Clevelandu, kjer je leta 1953 pod županom Celebrezze prevzel vodstvo mestne javne uprave.

KANADA

Nekaj podatkov iz župnije pri Mariji Pomagaj

V letu 1965 je bilo v župniji 49 prvo-obhajancev, birmancev pa 52. V katoliško osnovno šolo je hodilo 305 otrok, v državno 65. Katoliške srednje šole je obiskovalo 82 dijakov, državne pa 11. Krstov je bilo lani v tej fari 126, porok 34, v mrliško knjigo so pa zapisali 8 rojakov. Med njimi je tudi brat Ciril, ki so ga prepeljali iz Montreala.

V župnijski dvorani je bilo v januarju več družabnih prireditev, občna zbrava so pa imeli športniki ter Krekova hvanilnica in posojilnica. V februarju je Slovensko sledaljšče postavilo na oder češko veseloigero „Zadnji ták mož“ in sicer v režiji Vilka Čekute.

Blagoslovitev novega župnišča je bila 12. februarja. Blagoslovitvene obrede je opravil superior lazaristov v Kanadi g. Janez Kopač, nato pa je bil bankec z družabno prireditvijo.

V Londonu je tamošnji slovenski dom že dobil oder. Ozadje odra je Anton Kobal poslal k Bledom. Dom lepo služi svojemu namenu ter imajo Slovenci v njem skoro vsak mesec kako prireditev.

V Kitchenerju imajo Slovenci tudi čut za skupnost in za organizirano življenje: Imajo kar dve organizaciji: Savo in Bled, ki skrbita za prireditve.

„KNJIGA SE BERE KOT NAJBOLJ NAPET ROMAN“

Tako ugotavlja za knjigo Vauhnikovih spominov „Nevidna fronta“ revija „Naša luč“, ki jo izdaja celovška Mohorjeva družba za slovenske izseljence v evropskih državah. Med drugim pravi, da Vauhnik v knjigi „popisuje, kako je v času Hitlerjeve največje aktivnosti nabiral koristne podatke za jugoslovanski generalni štab ter jih sporočal v Beograd. Popisuje pa tudi, kako je med vojno delovala v Ljubljani tajna britanska obveščevalna centrala, ki je potem preko Švice sporočala v London za Angleže koristne podatke. Knjiga se bere kot najbolj napet roman in je zanimiva še posebej zato, ker veš, da se je vse, kar piše, tudi v resnici zgodilo.“

PO ŠPORTNEM SVETU

Argentincec Horacio Acavallo je prejšnji teden v Tokiju premagal po točkah v borbi za naslov svetovnega boksaškega prvaka v mušji teži Japonca Takayamo. Novi svetovni prvak Acavallo bo že čez nekaj mesecev moral braniti v Buenos Airesu naslov proti Japoncu Ebihari, s katerim bi se moral Acavallo boriti v Tokiju, pa si je ta na treningu poškodoval roko.

Za nagometni pokal „Osvoboditelja Južne Amerike“ tekmujejo južnoameriški prvaki in podprvaki v treh skupinah. V skupini B nastopajo argentinska kluba Boca Juniors in River Plate, perujska kluba Universitario in Alianza in venezuelska Lara in Italia. River Plate se je dejansko že uvrstil v nadaljnje tekmovalje, dočim bo Boca morala odigrati še odločilno tekmo z Universitario iz Lime. Igrajo po točkovnem sistemu in se prva dva uvrstita v četrtfinale.

Internacionale iz Milana, ki nosi naslov svetovnega prvaka je sporočil, da ne bo branil naslova proti južnoameriškiemu prvaku, če bo ta le podprvak državne lige. Seveda pa mora Inter najprej osvojiti naslov evropskega prvaka. Razen tega pa se še vedno lahko spremeni stališče, posebno če je vmes še kaka ponudba v dolarjih...

Svetovno hokejsko prvenstvo na ledu se je pričelo 5. marca v Ljubljani, na Jesenicah in v Zagrebu. Reprezentance so razdeljene po moči v tri skupine, Jugoslavija je v skupini B. V skupini A sta na prvih mestih po treh kolih s tremi zmagami Kanada in ČSSR.

V Črni je bilo na 60-metrski skakalnicah slovensko prvenstvo v smučskih skokih. Tekmovanje je bilo 15. in 16. januarja, nastopilo pa je 35 skakalcev. Prvo mesto je zasedel Peter Eržen iz Ljubljane s 226 točkami (64 in 63,5 m), sledita mu Pečar iz Mojstrane in Zajc z Jesenic.

Veliko mednarodno damsko tekmovalje za III. pohorski pokal v alpskih disciplinah je bilo 22. in 23. januarja. Startalo je 55 tekmovalk, med katerimi so bile tudi Ankeletova, Fanedlova, Žurajeva in Magušarjeva iz Slovenije. Prvo mesto je zasedla Avstrijka Hecher pred Kanadčanko Greene in Francozinjama Marielle in Cristine Goitschel. Znani slovenski tekmovalki Ankeletova in Fanedlova sta bili diskvalificirani, ker sta zgrešili vrata, 13-letna Žurajeva iz Maribora pa je zasedla 25. mesto in Magušarjeva 26.

Jugoslovanska hokejska reprezentanca je sodelovala v tekmah za srednje-evropski pokal. Premagala je Bojzino in Kitzbühel, izgubila pa je s Cortin. Za osvoboditev pokala bi morala igrati s Celovcem neodločeno, toda rezultata te tekme še nimamo. Reprezentanca je dobro igrala; ker je v ostalih moštvi igralo po več Kanadčanov, so uspehi reprezentance še bolj važni.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Članski sestanek Zedinjene Slovenije

Za nedeljo, 6. marca, je bil sklican sestanek članov društva Zedinjena Slovenija, na katerem naj bi se ti seznanili z načrtom o kolektivnem zavarovanju in se o njem izrekli.

Sestanek je vodil predsednik društva Božidar Fink, ki je v imenu upravnega sveta članov predložil načrt o prevebi dosedanjega posmrtninskega sistema, ki obstoji v pobiranju in izplačevanju posmrtninskih podpor, v sistem zavarovanja pri javno priznani in nadzorovani zavarovalnici. Pred tem je nazakal dosedanj razvoj ureditve pri društvu in predložil težave in negotovosti v izpolnjevanju te vrste društvene obveznosti.

V tej skrbi je upravni svet videl rešitev in izboljšanje v zavarovalnem

sistemu. Po daljšem iskanju je našel sprejemljivo ponudbo pri zavarovalni družbi, ki je pripravljena kolektivno sprejeti člane Zedinjene Slovenije po siedečih določilih:

Vsi člani in njihovi otroci od 12. do 75. leta starosti bi bili zavarovani za smrt za znesek 25.000 pesov proti plačilu mesečne premije 20 pesov. Sprejem v to zavarovanje ni vezan na noben drug pogoj, kot le na članstvo v društvu. Zato zanj ni potreben zdravniški pregled niti ne izjava o zdravju. Znesek 20 pesov, ki bi se plačeval zavarovalnici, člani že plačujejo s svojim posmrtninskim prispevkom, iz katerega se zdaj izplačuje za vsak smrtni primer po 15.000 pesov. Po predloženi ponudbi bo zavarovalnica preko društva za iste datjave izplačevala po 25.000 pesov.

Poleg tega bi člani imeli možnost, da izberejo zavarovanje za višje zneske s sledečimi omejitvami: Zavarovanci od 12. do 45. leta starosti se lahko dodatno zavarujejo do 1.000.000 pesov, do 50. leta do 700.000 pesov, do 55. leta do 400.000 pesov in do 60. leta do 200 tisoč pesov. V vseh primerih bi zavarovanci morali plačevati preko društva samo en peso za vsakih tisoč zavarovane glavnice. Torej npr. za 200.000 pesov zavarovalnino po 200 pesov mesečno. Razen tega so za posebne primere določene razne ugodnosti, npr. dvojna zavarovalnina pri smrtni nezgodi, izplačilo zavarovalnine v primeru trajne delovne nesposobnosti in odškodnina za telesne poškodbe. Mera mesečne premije je v tej ponudbi tako nizka, da se ne da primerjati s premijo, ki jo zavarovalnice določajo pri posamičnem zavarovanju. Sprejem v višje zavarovanje pa seveda zavarovalnica veže na zadovoljivo zdravstveno stanje, ki izhaja iz izjave prijavljenca in se po potrebi ugotovi z zdravniškim pregledom.

Po predloženi ponudbi bi ne mogli biti sprejeti v zavarovanje nad 75 let stari člani in ne otroci pod 12. letom. Za te člane in za vse otroke bi po načrtu upravnega sveta ostal v vsem v veljavi dosedanj sistem, zavarovani člani pa naj bi, dokler bo treba, plačevali k vsakemu posmrtninskemu prispevku po 10 pesov dodatne datjave, zavarovanci za višjo glavnicu pa še po 15% od mesečne premije. To bo potrebnost zato, da bo mogel upravni svet izpolniti moralno obveznost do najstarejših članov, ki so v večini primerov društvu tudi najzvestejši.

V razgovoru so bila nato dana razna pojasnila in dopolnitve k poročilu predsednika. Ker gre za dalekosežen ukrep, se je nekaterim članom zdelo primerno, da se načrt v pisni in ustni obliki razloži čim večjemu številu članov, preden se podpisje polica. Zato na tem stanku ni bilo še glasovanja o dokončni odobritvi načrta, predsednik pa je na predlog napovedal časopisna obvestila in sestanke s člani po okoliških središčih. Informacije in pojasnila pa lahko dobe člani v društveni pisarni v rednih uradnih urah, ki so razen torka in nedelje vse dni od 16 do 20, ob nedeljah pa po dopoldanski maši.

OBVESTILA

Dekliški krožek v Carapachayu bo imel v soboto, 12. t. m. ob 18 občni zbor. Vsa dekleta vabljena.

Slomškov dom obvešča: V nedeljo, 13. marca se bo ob 10.30 darovala sv. maša za pogrešana Tomaža Kralja in Boža Vivoda. — nedeljo, 27. marca, pa bo po sv. maši (ki bo tokrat izjemno že ob 10) prijateljsko srečanje vseh članov in članic Slomškovega doma ob petletnici ustanovitve. Nato bo na razpolago kosilo. Lepo vabljeno!

Priložite tudi svoj kamenček k novi stavbi slovenskega središča v Ramos Mejia. Kako? Darujte dobitke, kupujte tablice in udeležite se tombole v pomoč gradnji Slomškovega doma!

Seja vseh predsednikov krajevnih šolskih svetov bo tretjo sredo, t. j. 16. t. m., ob 20 v Slovenski hiši. Na dnevnem redu so zelo važne zadeve. Prosim za zanesljivo in točno udeležbo. Mladinski referent ZS.

Občni zbor SFZ bo v nedeljo 13. marca po mladinski maši v Slov. hiši Zvezni sestanek SDO in SFZ bo v nedeljo, 6. marca, po mladinski maši v Slovenski hiši

Odelek SFZ Morón bo imel svoj redni občni zbor v soboto 12. t. m. ob 18 na Pristavi. Vabljeno vsi fantje!

Članice in člani Zedinjene Slovenije, ki bivajo na področju Morón-Castelar

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1966: za Argentino \$ 1.400,—. Pri pošiljanju po pošti doplačilo \$ 100,—. Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 8 dolarjev za pošiljanje z navadno pošto.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

so vabljeno na sestanek po dopoldanski maši na Pristavi dne 13. t. m. — Na sporedu bo poročilo in razgovor o načrtu za kolektivno zavarovanje.

San Justo: V nedeljo 20. marca po slovenski maši bo v našem domu roditeljski sestanek, zaključek počitniških dni naraščajnic in mladenk ter letni občni zbor šolskega sveta.

Javna zahvala. Gospod Jerez Osterec, podpreds. tovarne „Tintorería Pratt“, se je na oglas v „Svob. Sloveniji“, da kupim star, dobro ohranjen pisalni stroj, odzval tako, da mi je poklonil za god popolnoma nov pisalni stroj. — Za dragoceno mecenško darilo najiskrenejša zahvala! Mirko Kuničič

Poizvedba

Ana Vinko por. Tašner, od Sv. Trojice v Halozah v Sloveniji poizveduje za Jakobom Koželjem, doma od Sv. Vida pri Ptujju. Imenovani je bil pred leti na naslovu: Jakob Koželj, Villa Franka, Calle Como 66, Trinidad, San Juan, Argentina. Kdor ima kake podatke o poizvedovancu naj jih sporoči na naslov Ana Tašner, 5415 W. 23 Str., Cicero, Ill., USA, ali pa Alojz Tašner, 9 de Julio 310, Villa Ballester, Prov. Buenos Aires, Argentina.

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2

Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

Dr. FRANC KNAVS

ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital

T. E. 35-2271

Uradne ure 17—20

Na telefonu tudi dopoldne

Naš dom rasé
iz tega, kar da sé!

Prisrčno vabimo vse rojake na veliko tombolo, ki se bo vršila v nedeljo, 13. marca, na vrtu Slomškovega doma, Castelli 28, Ramos Mejia.



- Namen: Pomoč gradnji nove stavbe.
- Razdeljenih bo: 50 bogatih tombol, 200 kvatern in 100 činkvater
- Pričetek klicanja ob 15

Slomškov dom ne bo majhna stvar — zato ne pozabi na svoj dar!



Dobili smo žalostno sporočilo, da je dne 6. februarja 1966 mirno v Gospodu zaspal v 87. letu starosti naš oče in stari oče, gospod

Tomaž Grom
posestnik na Stari Vrhnik

Pokopali so ga s sveto mašo zadušnico na pokopališču na Stari Vrhnik ob zelo veliki udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev.

Zalujoci

V domovini: žena Frančiška, hčerke Cilka, Mici por. Slabe z družino, Francka por. Grom z družino, Hema por. dr. Bernik
V češkoslovaški: Hana por. Cencinger
V Angliji: Elizabeta por. Pleničar
V Argentini: Valentina por. Oblak in sin France ter ostalo sorodstvo.

Stara Vrhnika, Žiri, Brno, Enfield, Buenos Aires.